

Oponentský posudek:

Havlík, Adam: Západní hudba v Československu v období normalizace, diplomová práce FFUK 2012, 116 stran.

Havlíkovu práci jsem si přečetl s mimořádným zájmem a doslova jsem se jako oponent na ni i těšil. A mohu konstatovat, že v zásadě splnila má očekávání, na čemž nic nemění námitky, které z pozice oponenta níže uvádím. Tímto textem navázal na svou bakalářskou práci, kterou věnoval hudebním burzám a z níž i své významnější postřehy v zadní části diplomové práce uvádí.

Autor jasně definuje cíle svého výzkumu (viz s. 11), třebaže na diplomovou práci tohoto rozsahu jde o příliš široký zájem.

Práce je založena na reprezentativním souboru pramenů a literatury. V české práci je vhodné citovat české překlady děl, pokud jsou k dispozici (viz Judtova kniha *Postwar*). Autor je dobře obeznámen se zahraniční literaturou a ve své práci ji vhodně konfrontuje s informacemi, které získává z pramenů k českému prostředí. Autorovi bych doporučil, pokud hodlá v tématu dále pokračovat, přihlídnout k empiricky zajímavým článkům Kamila Rodana, jednoho z mála domácích historiků, kteří se věnují dějinám pop music v ČSSR, ve sbornících z hradeckých konferencí mladých historiků. Havlík uvážlivě interpretuje prameny a využívá teoretickou literaturu, např. ohledně konstruování identity (s. 29).

Z hlediska členění tématu autor přebírá Alanovu tříprvkovou typologii – oficiální kultura, alternativní kultura a underground, kterou považuji za adekvátní a odpovídá také dobovým reflexím samotných aktérů (viz např. Chadimovy paměti či Jirousův *Pravdivý příběh*). A snaží se také všem třem skupinám věnovat žádoucí pozornost.

I když je práce přehledně a logicky členěná, nalezneme zde příležitostnou nenávaznost – na s. 22 se autor odvolává na Yurchakovy teze, aniž by je na tomto místě nebo v navazující kapitole jakkoli vysvětlil, a hned přeskočí k jinému tématu. Jazykově je text dobře formulovaný, i když tu a tam začíná věty malými písmeny, souvětí je rozděleno do dvou vět, které samostatně ztrácejí smysl apod. Takové chyby však nepřekračují obvyklý průměr.

Když autor kolem s. 27 rozebírá sokolovskou Politickou píseň bylo by vhodné nejen reflektovat možnost postihu, kdyby se pozvaný interpret nezúčastnil, nýbrž zodpovědět také otázku nakolik účast napomáhala prosazení jednotlivých kapel. Sám zmiňuje Keks, tedy celkem průměrnou a nijak výjimečnou zábavovou kapelu, která se nakonec úspěšně prosadila a takových kapel vystupovala v Sokolově řada. Já sám po pravdě tuto otázku zodpovědět neumím a odpověď spíše jen tuším. Za přínosnou bych označil část rozebírající způsoby kvalifikačních zkoušek hudebníků - na druhé straně si však kladu otázku, nakolik se tato část vůbec týká tématu, jak jej vymezuje název práce. Podobně zajímavé jsou také rozpracované (sice nečetné, ale reprezentativní) případy klientelismu v čs. pop music (kap. 4.4.2.).

Ostatně celá Havlíkova práce se spíše věnuje fenoménu populární hudby v Československu a nikoli jen hudby západní. Z hlediska struktury (navzdory členění v obsahu) ji můžeme členit do tří částí: první část o vymezení „západní“ a „východní“ kultury, druhá část o mechanismem šoubyznisu v ČSSR a třetí část o pronikání západní hudby. Paradoxně ona druhá část, která s tématem souvisí nejméně, zabírá v práci nejvíce prostoru. Snaha postihnout příliš mnoho věci v takto krátkém textu vede k časté povrchnosti autorovy analýzy.

Za poněkud nadbytečné považuji přetištění Biafroy písně *California über alles*, která zabírá dvě stránky (s. 35–37) – vhodnější by bylo spíše uvést více případů (napadá mě tu třeba pistolovská *God Save the Queen*) a hlouběji rozpracovat formy využívání fašistické rétoriky a symbolů v tehdejší punkové kultuře. Podobně i následující kapitola o pornografii je navýsost stručná, i když uvedený příklad s *Abraxasem* je velmi výmluvný. Domnívám se, že používání nahoty či přímo pornografických záběrů patřilo v ČSSR k efektivním formám vymezení alternativní hudby, o čemž jsem se nedávno utvrdil při sledování dokumentu *Hudba 85*. Autor obecně tenduje k dlouhým citacím z pramenů, aniž by je rozsáhleji komentoval (viz s. 41). Asi by bylo vhodnější, kdyby používal více dokumentárních textů písní, avšak nedával je do textu, nýbrž jen v textu odkazoval na přílohy, kde by byly uvedeny.

Diplomovou práci Adama Havlíka jinak považuji za poctivě zpracovanou a bez zásadnějších výhrad ji doporučuji k obhajobě.

V Praze, dne 27. května 2012

.....
Jakub Rákosník